

รายงานการวิจัย

การพัฒนานโยบายและกฎหมายในการใช้กัญชาเพื่อนันทนาการในประเทศไทย

เสนอต่อ

คณะกรรมการเฉพาะกิจ

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิวิธ วงศ์ทิพย์

สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
1. ความสำคัญของปัญหาการวิจัย	1
2. วัตถุประสงค์การวิจัย	6
3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
4. สมมติฐานการวิจัย	7
5. ขอบเขตการวิจัย	7
6. ระเบียบวิธีการวิจัย	7
7. นิยามศัพท์	8
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด การใช้ประโยชน์จากกัญชา และการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับกัญชา	9
1. ความทั่วไปของกัญชา	10
1.1 ความเป็นมา และวิวัฒนาการกฎหมายเกี่ยวกับของกัญชาในประเทศไทย	13
1.2 สถานะทางกฎหมายของกัญชาภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ	15
1.3 องค์การควบคุมระหว่างประเทศ	17
1.4 กรอบแนวคิดเกี่ยวกับกัญชา	18
2. ความหมายของนันทนาการ การใช้ประโยชน์จากกัญชา การให้บริการกัญชาเพื่อนันทนาการภายใต้การกำกับดูแล และผลกระทบจากการใช้กัญชา	19
2.1 ความหมายของนันทนาการ	20
2.2 การใช้ประโยชน์จากพืชกัญชา	22
2.3 รูปแบบการให้บริการกัญชาเพื่อนันทนาการภายใต้การกำกับดูแล	23
2.4 ผลกระทบจากการใช้กัญชา	24
3. กระบวนทัศน์ในการลงโทษการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด	29
3.1 แนวคิดความเป็นอาชญากรรมของยาเสพติด	29
3.2 แนวคิด และทฤษฎีการลงโทษทางอาญา	34
4. ความหมาย ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสพติด และแนวทางการวินิจฉัยผลกระทบจากการเสพกัญชา	43
4.1 ความหมายของการเสพติด	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเสพติด	45
4.3 แนวทางการวินิจฉัยผลกระทบจากการเสพกัญชา	47
5. บทสรุป	49
บทที่ 3 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับกัญชาของประเทศไทยและต่างประเทศ	51
1. มาตรการทางกฎหมายกับความเป็นยาเสพติดของกัญชาในประเทศไทย	51
1.1 มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกัญชาในช่วงที่ยังอยู่ในบัญชียาเสพติดให้โทษ ประเภท 5	51
1.2 มาตรการทางกฎหมายช่วงการผ่อนผันและควบคุมการใช้ประโยชน์จากกัญชา ..	54
2. มาตรการกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกัญชาภายหลังการปลดกัญชาออกจากบัญชียาเสพติดให้โทษ	62
2.1 พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535	62
2.2 พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2542 ..	64
2.3 มาตรการกฎหมายลำดับรองตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2565	65
2.4 สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ กัญชา กัญชง พ.ศ....	68
3. มาตรการกฎหมายต่างประเทศที่ผ่อนผันการใช้กัญชาเพื่อการนันทนาการ	70
3.1 ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์	70
3.2 เครือรัฐออสเตรเลีย เฉพาะดินแดนในเขตเมืองหลวง (Australian Capital Territory- ACT)	75
4. มาตรการกฎหมายต่างประเทศที่ไม่อนุญาตให้ใช้กัญชาเพื่อการนันทนาการ : สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	81
4.1 มาตรการที่เกี่ยวกับกัญชาตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ฉบับที่ 35 ค.ศ.2009 ..	81
4.2 มาตรการลงโทษในการกระทำความผิดเกี่ยวกับกัญชาตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ฉบับที่ 35 ค.ศ. 2009	82
5. บทสรุป	84
บทที่ 4 บทวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคเพื่อกำหนดมาตรการทางกฎหมายในการใช้กัญชาเพื่อนันทนาการของประเทศไทย	91

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
1. การวิเคราะห์การปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศว่าด้วยการควบคุมยาเสพติด ของประเทศไทย	91
2. ปัญหาและอุปสรรคการใช้กัญชาเพื่อนันทนาการในประเทศไทย	95
2.1 ปัญหาสถานะของกัญชาและการกำหนดรูปแบบของการใช้กัญชาเพื่อการ นันทนาการ	95
2.2 ปัญหาการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดแจ้งการปลูกพืชกัญชา	97
2.3 ปัญหาการควบคุมการเพาะปลูกและความปลอดภัยของกัญชา	98
2.4 ปัญหาการครอบครองและจำหน่ายกัญชาเพื่อนันทนาการ	98
2.5 ปัญหาการกำหนดพื้นที่ในการใช้กัญชาเพื่อนันทนาการ	99
2.6 ปัญหาการกำหนดห้ามบุคคลใช้กัญชาเพื่อนันทนาการ	100
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	101
1. บทสรุป	101
2. ข้อเสนอแนะ	102
บรรณานุกรม	106
ภาคผนวก	113
ประวัติผู้วิจัย	116

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1	สรุปความแตกต่างระหว่างกัญชาและกัญชง
ตารางที่ 2	การเปรียบเทียบมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้กัญชาเพื่อนันทนาการ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของยาเสพติดที่มีอันตรายมากที่สุด	26
ภาพที่ 2 อัตราการสูบกัญชาของเด็กวัยรุ่นไทย ช่วงระหว่างปี 2019 - 2021	27
ภาพที่ 3 ประวัติศาสตร์ของกัญชาในเครือรัฐออสเตรเลีย	76
ภาพที่ 4 บัญชียาเสพติดให้โทษภายใต้อนุสัญญาระหว่างประเทศที่ว่าด้วยการควบคุม ยาเสพติดแห่งสหประชาชาติ	93

